

Я НЕ АДНА!

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Летам мінулага года прайшла акцыя «Гарадскі радзільны дом, добразычлівы да сям'і», якую падтрымала кіраўніцтва Мінгарвыканкама, — расказала **галоўны акушэр-гінеколаг Мінска Ірына ІКАНА-СТАСАВА**. — Усе сталічныя радзільныя дамы прынялі ў ёй удзел: у кожным прайшоў Дзень адкрытых дзвярэй для цяжарных жанчын і іх сем'яў. У ім узялі ўдзел 840 будучых мам. У кожным радзільным доме адбыўся адкрыты дыялог: акушэр-гінеколагі, неанатолгі, анестэзіёлагі, псіхалагі расказалі пра мацярынства і адказалі на пытанні будучых пацыентак. Для медыкаў гэта таксама было карысна. Я асабіста чула выказванні, як такія мерапрыемствы мяняюць свядомасць урача і паказваюць, над чым нам трэба працаваць.

Сёлета ў студзені падчас «Калядных сустрэч» урачы расказалі цяжарным пра заўчасныя роды, аказанне педыятрычнай дапамогі, у прыватнасці пра вакцинацыю нованароджаных і прымяненне антыбіётыкаў, пра рэзус-адмоўную і пупавінную кроў, ствалавыя клеткі, а пластычны хірург нават бясплатна дапамог адной з пацыентак у пасляродавым перыядзе. Гасцям прапанавалі паўдзельнічаць у даследаванні і запоўніць анкету, каб высветліць, якія якасці ў медработніках яны больш за ўсё цэняць. На пытанні адказалі 1118 жанчын. Амаль

600 з іх найважнейшай якасцю ўрача назвалі камунікабельнасць. Наступнымі па важнасці якасцямі сталі кампетэнтнасць (264), а таксама ўважлівасць і ўменне суперажываць (203).

— Пазалетася ў Мінску пачалі адкрывацца кабілеты псіхалагічнай дапамогі «За жыццё», куды звяртаюцца жанчыны, якія вырашылі перарваць цяжарнасць. Эфект перадабортнага кансультавання — 17 %, а гэта між іншым 500 захаваных цяжарнасцяў, — працягвае Ірына Іканастасова. — Такія кабілеты мы захаваем, але, магчыма, крыху зменім іх назву. Акрамя медыка і псіхалага, двойчы ў месяц з жанчынамі будзе сустракацца спецыяліст з раённага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання, які раскажа пра выплаты і дапамогі для цяжарных і жанчын з дзецьмі. Дарэчы, у апошнія 5—10 гадоў назіраецца добрая дынаміка скарачэння перарывання цяжарнасцяў.

— Як паказвае практыка, не заўсёды жанчыны ведаюць пра тую дапамогу, якую дзяржава аказвае сем'ям, пра меры сацыяльнай падтрымкі, — дадае **намеснік старшыні камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама Ірына ДУДКА**. — Штогод Мінск прырастае на адну тысячу шматдзетных сем'яў, але ў той жа час нараджаецца другое дзіця многія сем'і не жадаюць. Таму гэты праект для нас цікавы і важны. Дзякуючы яму мы

Удзельнікі праекта падчас падвядзення вынікаў.

даведваемся пра сем'і, у якіх выходзіць хворыя дзеткі. У 80 % такіх выпадкаў мама застаецца адна, а бацька сыходзіць. Такія сем'і неабходна суправаджаць і псіхалагам, і сацыяльным работнікам.

Як адзначыла **галоўны спецыяліст аддзела медыцынскай дапамогі маці і дзецям Міністэрства аховы здароўя Юлія САВАЧКІНА**, здароўе маці і дзіцяці — прыярытэтная задача для дзяржавы.

— За кожнай цяжарнай жанчынай стаіць жыццё. І медыкам важна навучыцца кантактаваць з ёй не жорстка і казённай мовай, а так, каб жанчына адчувала сябе камфортна. Мы

і далей будзем падтрымліваць такія праекты, якія пазітыўна ўплываюць на імідж урача.

У Мінску ўзрост, у якім жанчына нараджае першае дзіця, павялічваецца. Першы раз жанчыны нараджаюць у 27—29 гадоў, другі — пасля 30. Зрэшты, такая тэндэнцыя характэрная для многіх краін Еўропы і ЗША. Колькасць родаў у непаўналетніх у сталіцы невялікая — каля 15—20 у год. Парадзіх старэйшых за 45 гадоў таксама няшмат — каля паўсотні за год. Ва ўзросце 40—45 гадоў штогод нараджае каля 500 мінчанак.

Алена КРАВЕЦ.

Бяспека

СУР'ЁЗНЫЯ ГУЛЬНІ

Каб з дзяцінства ведаць, як паводзіць сябе ў надзвычайных сітуацыях

Паспрабаваць патушыць агонь, зрабіць штучнае дыханне, прайсці праз задымлены пакой, выратаваць чалавека, які трапіў у палонку, пагутарыць з дыспетчарам службы 101...

У Гомельскім цэнтры бяспекі жыццядзейнасці і ўзаемадзеяння з грамадскасцю Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС дзецям разам з бацькамі прапануюць прайсці праз складаныя квэсты. Дарэчы, самі сітуацыі ратавальнікі не з галавы ўзялі.

Відавочны прыклад: расчыняецца ліфт, і ў яго праёме — нейкі брудны чалавек. Амаль усе з тых, у каго пытаюць пра далейшыя дзеянні, адмаўляюцца ехаць з непрыемным персанажам.

— А калі ў тым жа ліфце адбудзецца сустрэча з незнаёмцам, які шчыра ўсміхаецца — паедзеце ці не? — распытвае школьнікаў **начальнік цэнтра бяспекі Дзяніс КРУК**.

Усе хорам кажуць, што ў гэтым выпадку яны спакойна паедуць разам з мужчынам. Між тым вядома, што маньякі і гвалтаўнікі часцей за ўсё не выклікаюць падазрэнняў і выглядаюць прыстойна. Дарэчы, спецыялісты цэнтра не проста тлумачаць розныя сітуацыі на прыкладах. Яны даюць магчымасць самому паспрабаваць, напрыклад, выратаваць чалавека з палонкі. І вось ужо пяцікласнік Арцём Бурлевіч з Глушкавічаў Лельчыцкага раёна паўзе па імправізаваным лёдзе і працягвае кляшкву манекену, які гучна просіць ратунку і здольны «рукамі» ўхапіцца за прыладу для выратавання.

Дзеці вучацца выклікаць службу выратавання.

Простыя з першага погляду тэсты на камп'ютерах часта выдатна праходзяць дзеці, а дарослыя пачынаюць сумнявацца ў адказах. Пры гэтым супрацоўнікі МНС добра ведаюць, што малыя могуць губляцца ў сітуацыі, калі небяспека ўзнікае ў рэальным жыцці. Менавіта таму ў асобным пакоі ўстаноўлены тэлефоны, каб навучыцца выклікаць службу выратавання. Высвятляецца, што многія школьнікі нават у імітаваных абставінах не ведаюць, як адказаць на пытанні дыспетчара пра ўмоўнае здарэнне. Ім мякка падказваюць спецыялісты цэнтра і паступова падштурхоўваюць да самастойнай размовы. У некаторых атрымліваецца, а іншыя дзеці нават слова не могуць вымавіць. Тое ж адбываецца, калі школьнікам прапануюць прайсці праз цёмную задымленую «кватэру».

— Навучыць можна толькі на практыцы, — упэўнены Дзяніс Крук. — Мы тут пачынаем заняткі непасрэдна з калідора ўстановы. У нас ён — калідор небяспек. Бацьце — вакол выявы ўсіх прырод-

цель, які «гасіць» умоўнае полымя на экране.

— Важна, каб дзеці зразумелі, што ў выпадку складанай сітуацыі дарагая кожная секунда, — падкрэслівае Дзяніс Уладзіміравіч. — Каб браці ў рукі тэлефон не з мэтай, каб зняць відовішча і выкласці потым у сацыяльную сетку, а каб паведаміць хутчэй у адпаведныя службы. Трэба навучыць дзяцей саміх аказваць першую дапамогу.

Навучальны пакой ёсць і для маладых бацькоў, якія часта небяспеку пачынаюць успрымаць толькі тады, калі сутыкаюцца непасрэдна з яе сумнымі наступствамі. «Кватэру», дзе можна заўважыць небяспечныя моманты штодзённага жыцця, адкрылі зусім нядаўна. На гэтай пляцоўцы паказваюць, як пазбегнуць сітуацый, якія прыводзяць да траўмаў і трагедый.

Самае простае і відавочнае — кубачак з гарачым напоем, пакінуты на краі стала. Менавіта ён часцей за ўсё становіцца прычынай апёкаў, з якімі дзяцей прывозяць у стацыянар. Мэбля, электрапрыборы, лекі і батарэйкі — вось

тое, што ў кватэры трэба схаваць далей ці замацаваць. У гэтым пакоі знаходзяцца яшчэ і сучасныя трэнажоры, вельмі падобныя... на сапраўдных немаўлят. На іх супрацоўнікі МНС навучаюць аказанню першай дапамогі ў выпадках, калі малое ўзяло ў рот нейкі іншародны прадмет.

Цэнтр бяспекі спецыялізаванага ліцэя пры Універсітэце грамадзянскай абароны МНС Рэспублікі Беларусь у год наведваюць 12—13 тысяч чалавек. Ён знаходзіцца хоць і блізка, але за Гомелем. А вось іміджавыя пакоі з падобнай інфармацыяй — у самым цэнтры горада, у Гомельскай абласной дзіцячай клінічнай бальніцы.

Правіла паводзін у надзвычайных сітуацыях вучаць спецыялісты МНС. Асновы бяспекі дома, на вуліцы, пры пажары, на рацэ даступна тлумачаць праз гульні, мультфільмы і ілюстрацыі. Гуляць і вучыцца тут можна штодзень пад наглядом выхавальнікаў. Кожны тыдзень асобныя заняткі з дзецьмі праводзяць прафесіяналы — супрацоўнікі Гомельскага гарадскога падраздзялення МНС. Яны сваімі рукамі аформілі сцены гульніабога пакоя ў стылі мультфільма «Кот Леапольд». Героі, намалюваныя на сценах, нагадваюць аб правілах бяспекі, звяртаюць увагу на нумары тэлефонаў экстранных службаў. Цікавая пажарная тэхніка, разнастайныя па форме і змесце тэматычныя гульні ўводзяць дзіця ў курс рэальных жыццёвых сітуацый. Усё разам дапамагае зрабіць працэс навучання займаальным і запамінальным.

Да канца года падобныя іміджавыя пакоі для дзяцей з'явіцца ў кожным раённым цэнтры Гомельскай вобласці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ,
фота аўтара.
ЗВЯЗДА

Арцём БУРЛЕВІЧ ратуе «пацярпелага».